

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**ДО
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

Относно: Обединен законопроект за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс №053-03-43 от 01.09.2020 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

Във връзка със законопроект за допълнение на Гражданския процесуален кодекс №054-01-67, внесен на 10.07.2020 г., приет на първо четене на 22.07.2020 г. и обединен в законопроект № 053-03-43 на 01.09.2020 г., бих искала да изразя следното становище:

Не считам, че законопроектът следва да бъде подкрепен, тъй като не намирам, че същият би допринесъл за подобряване на положението на гражданите, оказали се длъжници, и на практика не защитава техните права.

На първо място, следва да се държи сметка за правното положение на частните и държавните съдебни изпълнители. Съгласно Закона за частните съдебни изпълнители това са лица, на които по закон държавата възлага принудителното изпълнение на частни притезания, като могат да им бъдат възложени за събиране и публични вземания. По отношение на държавните съдебни изпълнители, Законът за съдебната власт предвижда, че същите осъществяват принудително изпълнение на частни притезания, като може да им се възложи и събирането на вземания на органите на съдебната власт.

С така наречената „процедура за доброволно изпълнение“, която регламентира чл. 428а от законопроекта, в противовес на принудителните функции на съдебните изпълнители, им се предоставят допълнителни правомощия за осъществяване на доброволно събиране на парични вземания, за които не е издаден изпълнителен лист или друг акт, подлежащ на изпълнение.

Безспорно не се касае за принудително събиране на вземания, които са минали през съдебен контрол, но предвид общоизвестната роля на съдебните изпълнители като органи за принудително изпълнение, няма да са малко

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

гражданите, които биха могли да се заблудят, че вече са осъдени и трябва да платят. Още повече, че след подаването на искане от страна на „кредитор“, съдебният изпълнител продължава процедурата като изпраща на „длъжника“ покана за доброволно изпълнение. За поканата към момента няма утвърден образец, но ако бъде използван образецът съгласно Наредба № 7 от 22 февруари 2008 г. за утвърждаване на образците на книжа, свързани с връчването по ГПК, това ще увеличи въвеждането в заблуждение на гражданите, че са длъжни да платят или срещу тях ще се предприемат принудителни действия.

Освен че не се предвижда да се извършва проверка на дълга, особено притеснително е, че се допуска към искането да се прилага копие от документа, удостоверяващ вземането, ако „кредиторът“ има такъв. Горното означава, че всяко лице, претендиращо да е кредитор, би могло да подаде такова искане до съдебен изпълнител и да поиска събиране на вземане, за което не разполага с какъвто и да било документ, или на практика се допуска процедурата да стартира на основание твърдение, неподкрепено с доказателства.

В законопроекта се предлага още, ако длъжникът не изпълни задължението в дадения му 14-дневен срок, съдебният изпълнител да проведе срещи с нещо и дори да му изпрати нова покана за доброволно изпълнение.

В тази връзка следва да се отбележи, че няма регламентирани правила по отношение на срещите с „длъжника“ – по кое време могат да се провеждат, къде да се провеждат – например в кантората на съдебния изпълнител или в дома или местоработата на „длъжника“, което би могло да се отрази неблагоприятно на длъжника или да е свързано с допълнителни разходи.

Също така е предвидено, че за предприетите от съдебния изпълнител действия по събиране на вземането, му се дължи възнаграждение от кредитора, когато се касае за частен съдебен изпълнител, или държавна такса, когато процедурата се осъществява от държавен съдебен изпълнител. Възнаграждението е в размер на не по-малко от една десета от събраната сума, което, съпоставено с таксите в Тарифата за таксите по Закона за частните съдебни изпълнители, при по-големи задължение дори ще ги надвиши. В същото време държавната такса за същите действия по събиране, но извършени от държавни съдебни изпълнители, е твърдо определена на една десета от събраната сума.

Не на последно място, няма предвидени граници в размера на задълженията, които биха могли да се събират по тази процедура, независимо от обсъждането в публичното пространство на възможност за доброволно събиране само на малки дългове.

На практика, чрез процедурата за доброволно събиране на вземания, които не са минали през съд, на съдебните изпълнители се предоставят квазисъдебни и квазимедиаторски функции, което е неприемливо.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Следва да се посочи също, че кредиторът би могъл също така да изпрати нотариална покана на длъжника, а и съгласно действащата разпоредба на чл. 18, ал. 5 от Закона за частните съдебни изпълнители и към момента частният съдебен изпълнител може да връчва всякакви покани, съобщения и отговори във връзка с гражданскоправни отношения, а по разпореждане на съда - съобщения и призовки по граждански дела.

В заключение, не считам, че законопроектът максимално защитава длъжниците, както е посочено в мотивите, най-вече предвид липсата на изискване за писмено доказателство за дълга, който не е съдебно установен, липсата на граници на задълженията и на ясни правила, по които да се осъществява контакт и да се провеждат срещите с лицата, сочени за длъжници.

Надявам се изложените аргументи да бъдат обсъдени и взети предвид преди разглеждането и гласуването на законопроекта на второ четене.

С уважение,

**ДОЦ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**